

del af Sovjetunionens indflydelsessfære, har ændret billedet.

Den geopolitiske situation tager sig i dag ganske anderledes ud end for 10 år siden, hvilket bl.a. resulterede i, at Nordisk Råd for første gang i august var rammen om en nordisk konference om sikkerhedspolitik. Konferencen førte ikke til konkrete eller epokegørende vedtagelser. Det er heller ikke nogen hemmelighed, at konferencen afslørede dyb uenighed om de sikkerhedspolitiske konsekvenser for de nordiske lande af den ændrede situation.

Det bemærkelsesværdige bestod i selve det, at konferencen fandt sted, og at skillelinierne idag skal findes mellem partigrupperingerne – ikke mellem landene!

Det første spadestik kan hermed være taget til et spirende samarbejde på endnu ukendt jord. At der imidlertid består en vilje til at gøre noget på nordisk plan også på dette område bekræftes af, at de nordiske forsvarsministre for første gang er inviteret til at deltage i Nordisk Råds session.

Arbejdet i den tredje søjle, Norden og Nærområderne kan meget vel ses i samme sikkerhedspolitiske lys. Vores bistand til disse områder – hvad enten den sker bilateralt eller som her gennem det nordiske samarbejde – er med til at skabe grobund for stabilitet og sikkerhed i området, bl.a. gennem støtte til sikring af demokratiernes levedygtighed og en bæredygtig økonomisk udvikling.

Samarbejdsministrene vedtog i 1996 en strategi for samarbejdet med Nærområderne, hvorfra følger, at samarbejdet skal koncentrerer om områder, hvor der er en nordisk nytteværdi, ligesom programmer og projekter af en vis størrelsesorden skal prioriteres. Der er desuden enighed om at betone områder som folkestyre, retsstatsprincipper, arbejdsmarkedsspørgsmål, frivillige organisationer, ligestilling, børn og unge, minoriteter og sprogundervisning.

Ministerrådet har igen i år afsat omkring 50 mio DKK til samarbejdet. Undervisning og informationsvirksomhed lægger beslag på de fleste af midlerne sammen med stipendieprogrammerne, men støtte til forbedring af miljøsituationen er højt prioriteret.

P.g.r.a. det høje aktivitetsniveau fra anden side i Nærområderne, bl.a. fra de bilaterale indsatser, samt den eksisterende finansiering gennem de nordiske finansieringsinstitutioner, er det af betydning at undgå overlappning og at

sikre, at Ministerrådets arbejde komplementerer det, der i øvrigt finder sted. I overensstemmelse med den vedtagne strategi vil Ministerrådet derfor styrke koordineringsindsatsen med bl.a. Den nordiske Investeringsbank, Det Nordiske Miljøfinansieringsselskab (NEFCO), samt de nordiske informationskontorer i Baltikum og i Skt. Petersborg.

Informationskontoret i Skt. Petersborg har nu fået officiel status. Informationskontoret blev officielt indviet den 6. oktober af den norske samarbejdsminister som formand for Ministerrådet under overværelse af repræsentanter fra de lokale og federale russiske myndigheder. Der er hermed åbnet nye muligheder for samarbejdet med det nordvestlige Rusland, og informationskontoret kan forstærke den indsats, som allerede nyder stor lokal bevågenhed.

Det arktiske samarbejdsprogram blev iværksat i 1996. I programmet er der taget initiativ til en række tiltag af fælles nordisk og arktisk interesse. Det er opfattelsen, at miljøspørgsmål skal spille en større rolle i Arktisk Råd, og at miljøhensyn skal integreres i større omfang i Rådets arbejde. Der vil dog nok endnu gå nogen tid før Arktisk Råd, der oprettedes i september 1996, vil være i stand til at iværksætte tiltag til forbedring af miljøindsatsen i Arktis. De nordiske landes fælles interesser i denne region har derfor ført til en prioritering af Nordisk Ministerråds arbejde med disse opgaver.

Det er alt i alt hensigten at opprioritere indsatsen i Arktis på alle relevante områder.

Kalmarunionen er for længst opløst, og det nordiske samarbejde er ikke længere så spektakulært – men det er netop heller ikke nødvendigt. Norden og nordisk samarbejde er en del af vor grundlæggende kulturarv, og den behøver vi ikke at stille spørgsmålstegn ved.

Det kan være vanskeligt at definere, hvad det er, der binder os sammen i Norden. Umiddelbart ligner vi resten af den vestlige verden, men det er f.eks. tankevækkende, at det ifølge eksperternes udsagn er umuligt at oversætte Astrid Lindgrens »Emil fra Lönneberg« korrekt til andre sprog end finsk. Så meget betyder historien.

Hvor andre langt mere forskelligartede folkeslag lever sammen inden for rammerne af samme nation, er vi gået den anden vej: 2 er blevet til 5, ja til 8, hvis vi tager de selvstyrende områder med. Til gengæld har vi været lykkeligt forskåned for de etniske, nationale eller religiøse